

HAYRA DAVET ETMEK*

Eüzü bi'llâhi mine'ş-şeytâni'r-racîm.
Bi'smi'llâhi'r-rahmâni'r-rahîm.

El-hamdü li'llâhi rabbi'l-âlemîn... Ve'l-âkıbetü li'l-müttakîn... Ve's-salâtü ve's-selâmü alâ seyyidinâ muhammedin ve âlihî ve sahibihî ecmaîn...

l'lemû eyyühe'l-ihvân... Inne efdale'l-kitâbi kitâbu'llâh... Ve enne efdale'l-hedyi hedyü muhammedin salla'llâhu aleyhi ve sellem... Ve şerre'l-umûri muhdesâtühâ... Ve külle muhdesin bid'ah... Ve külle bid'atin dalâleh... Ve külle dalâletin fi'n-nâr... Ve bi's-senedi'l-muttasılı ile'n-nebiyyi salla'llâhu aleyhi ve selleme ennehû kâl:

أَيُّ مَا رَجَلَ أَفْلَسَ، وَعِنْدَهُ سِلْعَةٌ بَعَيْنِهَا، فَ
صَاحِبُهَا أَحَقُّ بِهَا دُونَ الْغَرْمَاءِ
(عب. عن أبي هريرة)

RE. 177/10 (Eyyümâ raculin eflése, ve indehu sil'atün bi-aynihâ, ve sahibuhâ ehakku bihâ dûne'l-guramâi.)

Sadaka rasûlü'llâh, fî mâ kâl, ev kemâ kâl.

“—Mefhar-i mevcûdât Muhammed Mustafâ râ salevât!” [Allâhümme salli alâ seyyidenâ muhammedin ve alâ âli seyyidinâ muhammed...]

* Bu konuşma; Merhum Dr. Metin Erkaya tarafından, titizlikle çalışılarak metne dönüştürülmüştür. Mekanı Cennet olsun.

“—Seyyidü’s-sâdât Muhammed Mustafâ râ salevât!” [Allâhümme salli alâ seyyidenâ muhammedin ve alâ âli seyyidinâ muhammed...]

“—Habîb-i Hüdâ Muhammed Mustafâ râ salevât!
[Allâhümme salli alâ seyyidenâ muhammedin ve alâ âli seyyidinâ muhammed...]

Cenab-ı Feyyâz-ı Mutlak Hazretleri, iki cihanın serveri, sevgili Peygamberimizin şefaatine cümlemizi nâil eylesin...

a. Bir Kimse İflas Ederse

Abdü’r-rezzak, Ebû Hüreyre RA’dan rivayet etmiş.

Peygamber SAS Efendimiz buyurmuşlar ki:¹

أَيُّ مَا رَجَلَ أَفْلَسَ، وَعِنْدَهُ سِلْعَةٌ بَعَيْنِهَا، فَصَاحِبٌ هَا أَحَقُّ بِهَا دُونَ الْغَرْمَاءِ
(عب. عن أبي هريرة)

RE. 177/10 (Eyyümâ raculin eflése, ve indehû sil’atün bi- aynihâ, ve sâhibühâ ehakku bihâ dûne’l-guramâi.)

¹ Abdü’r-rezzak, *Musannef*, c.VIII, s.264, no:15161; Beyhakî, *Ma’rifetü’s- Sünen ve’l-Âsâr*, c.X, s.46, no:3725; İbn-i Ebî Şeybe, *Musannef*, c.VI, s.36, no:20473; Dâra Kutnî, *Sünen*, c.IV, s.230, no:92; Ebû Avâne, *Müsned*, c.III, s.340, no:5221; Ebû Hüreyre RA’dan.

Kenzü’l-Ummâl, c.IV, s.277, no:10475; *Câmiü’l-Ehâdîs*, c.X, s.410, no:9920.

(*Eyyümâ raculin eflése*) “Herhangi bir adam iflas ederse, (ve *indehû sil’atün bi-aynihâ*) onun yanında, kimin alacağı aynı mal olarak bulunuyorsa, (ve *sâhibühâ ehakku bihâ dûne’l-guramâi*) o malın sahibi, ona diğer alacaklılardan daha ziyade hak sahibidir.”

Herhangi bir adam ki iflas etmiştir. Ticaret alemi... Siz de ona bir mal vermişsinizdir. Malınız o iflas edenin elinde duruyor. Ona sahibi aynen sahip olur.

Tabii birçok alacaklılar var ama, onların malları satılmış, paralar gitmiş. Şimdi ondan hak isteyecekler ama bu adamın malı duruyor dükkânda... Bu adam, bu dükkândaki malına sahiplenir, bu mal benim diye.

Bu diğer mezheplerin görüşüdür. Bizim mezhebimizde ise, bu borçlunun bütün malları hesaplanır, alacaklılara taksim edilir. Herkese alacağı nisbetinde bir şey verilir.

Bir keresinde, Efendimiz SAS sormuş ashabına: “—Müflis kimdir?” demiş.

Bu değil de buna taalluk eden başka bir hadis. Demişler ki:

“—Malını kaybeden, zarar eden insandır.”

“—Yok demiş, o değil! Hakiki müflis odur ki, çok namaz kılmış, çok oruç tutmuş, çok hayır u hasenat etmiş bir adam. Huzur-u Rabbi’l-alemine varınca oradan o alacaklı geliyor, o hakkını istiyor; buradan bu alacaklı geliyor, o hakkını istiyor. Adamın elindeki, avucundaki bitiyor. O gün artık ödeyecek bir şeyi yok...

Diyorlar ki:

“—Yâ Rabbi, bizim alacaklarımız bunda kaldı, ödeyemedi borcunu. Ne yapalım? E bunun hasenatlarından ver bize. Hasenatları bitiyor. E bizim günahlarımızı yükle ona. Madem veremiyor borcunu, bizim günahlarımızı onun üstüne yükle. Ona da razı.

Asıl müflis odur ki berikini dövmüş, berikine sövmüş, berikine haksızlık yapmış, zulmetmiş. O gün onların hepsi haklarını istemeye geldikleri vakitte o gün para yok ki versin. O gün sevaplarını verecek ve onların günahlarını yüklenecek. Netice itibariyle cehenneme sürüklenmesine vesile olacak. Asıl müflis, bu müflistir.

O dünyadaki iflasın kıymeti yok. Bugün iflas eder, yarın düzeltir işini, başka. Onun için bunun mukabilinde ah kardeşler, yani bu ahlaka dayanan bir derstir ama bu sözlerle olmuyor bu iş yani. Ne okusan olmuyor, dinlesen olmuyor, bilsen olmuyor. Bu hususta bir Allah'ın lütfu lazım, bir de mücahede denilen şey lazım. Allah'ın lütfuna uğrayamazsan yine olmaz. Mücahede de yaparsın ama muharebeler, herkes yapıyor. Fakat lütfu uğrayamayanlar mağlub oluyor. lütf-u ilahiye uğramak için de daima eli açıp, aman ya Rabbi deyip, yalvarıp, tazzaru ve niyaz edip, kendini ona teslim etmek. Onun himayesine girebilmek. Himayesine girebilmek de kolay değil yani. Emrinden dışarıya çıkmayacaksın, bütün yasaklarını da terk edeceksin ve ona kendini sevdireceksin ki onun himayesine mazhar olasın.

Şimdi biliyorsunuz ki elektrik geliyor evimize. Bu teller kabloludur. Fakat dış hatlarda kablo yoktur. Bu kablo demek, himaye demektir. Bize gelen, musallat olan şehvetler var ki bu elektriğin cereyanından daha fazla cereyanı vardır onun, yakıcılığı vardır yani. Bu elektrik yakar. Şehvetin, nefsin, arzuların yakışı, o elektrikteki ateşin yakışından çok fazladır. Şimdi bu tele yakın bir tahta parçası olursa, cereyan onu atlıyor. Bir atlıyor, iki atlıyor. Atlarken atlarken, onu yakıyor orada. Diyorlar ki işte kontak yaptı, yangın oldu diyorlar. Koca çarşı yandı. Ne idi? Elektriğin oradan tahtaya atlamasıyla oldu.

Günahtan kurtulmanın çarelerinden birisi, günah yerlerinden uzak kalmaktır. Günah yerine uğradın mıydı o atlayacak. O cereyanlar atlayacak ve netice itibariyle seni de yakacak, etrafını da yakacak. Günaha mucib olacak şeylerden uzak kalmanın yolunu bulmak lazım, çaresini bulmak lazım. Allah onun için hepimizi affetsin. Bir ayet-i kerime var. O ayet-i kerimede Cenab-ı Hak bize diyor ki

أَرَأَيْتَ مَنِ اتَّخَذَ إِلَهَهُ هَوَاهُ

(الفرقان: ٤٣)

(*E raeyte meni'ttehaze ilâhehû hevâhu*) “Kendi hevâ-yı nefsini kendine ilâh edinmiş olanı gördün mü?” (Furkan, 25/43)

Şimdi bizim bir Allah'ımız var. Cenab-ı Hak burada diyor ki hevalarını ilah edinenleri görüyor musun? Hevasını da Allah'a tercih ediyor. Heva, arzu yani. Arzularına tebeiiyet de bir ilah edinme oluyor. Allah'tan gayri bir Allah oluyor.

Onun için arzulara uymak, şirk'tir diyorlar. Gâvurun karşısında bir put var, İsa diyor, Allah'ın oğludur diyor yahut Allah'a başka türlü eş koşuyor. Bu da beni Allah'a ulaştıracak diyor. Allah'a şirk koşuyor. O müşrik, gözünün önünde bir heykel canlandırıyor, o canlandığı heykeli şirk koşuyor Allah'a.

Onun için Kur'an-ı Azîmü'ş-şan'da;

وَمَنْ يَشْرِكْ بِاللَّهِ فَقَدِ افْتَرَىٰ إِثْمًا عَظِيمًا

(النساء: ٤٨)

(*Ve men yüşrik bi'llâhi fekadi'ftera ismen azîmâ.*) [Allah'a şirk koşan kimse, şüphesiz büyük bir günah işleyerek iftira etmiş olur.] (Nisâ, 4/48) buyrulmuştur.

Allah-u Teâlâ, çeşitli ayetlerde müşrikleri affetmeyeceğini söylüyor. Çünkü Allah birdir, ona başkasını şerik koşmak caiz değil.

Ama beri tarafta da bizim gibi, karşısında bir müşekkel şey yok. Yok ama içeride saklı var arzular. Bu saklı olan arzular da Allah-u Teâlâ'ya ... bu da üç tane. Mal, can, sevgi. Bu üç şey. Sevginin hududu yok. Çeşitli sevgiler var. Herkesin içerisinde bir çeşit sevgi vardır.

Günaha da sevgi olur, iyiliğe de olur... Meselâ Allah'ı sevmek iyi bir şey, fakat Allah'ın sevmediğini sevmek, o da kötü bir şeydir. Onun için insan bu üç şeyden kendini kurtaramazsa, o da zimnen müşriktir.

Halbuki malı insan niçin sever? Mal insanı, ahirete ulaştıracak bir vasıtaadır. Bugün şimdi mal gözümüzün önünde, dünya gözümüzün önünde durur. Mallı insanları da görüyoruz, malsız insanları da görüyoruz. Mal, eğer seni ahirete, Allah'a ulaştırmaya vesile oluyorsa ne mutlu o mala. Yok, o malın sayesinde ömrünü o malı biriktirmek için, Allah'ın verdiği en aziz ömrü boşa gideriyorsan yazık o mala.

En güzel nimet bize, ömürdür. Ömrün saniyeleri. Bu ömrün saniyeleri ki işte günler diyoruz, zamanlar diyoruz. Bu paraları toplamak için, bu cahlara nail olabilmek için, bu servetlere nail olabilmek için harcıyoruz zamanımızı. Sabah kalkıyoruz erkenden, akşama kadar çalış bakalım. Ne olacak? Servet toplayacağız. Bir apartman, bir daha bir apartman, bir daha bir apartman... İşte villa birse iki olsun, ikiyse dört olsun. Ama bu senin en aziz ömrünü uçuruyor bak.

Senin yegâne düşmanın şimdi, malın oldu. Çünkü seni Allah'ından ayırıyor, seni Allah'ından uzaklaştırıyor. Seni Allah'ından ayıran bu mal, sana en büyük düşman. Yarın sen diyeceksin ki "Ah yâ Rabbi! Şu dünyaya beni bir daha beni döndür de bak, bu malın yüzüne ben bakar mıyım?" Niçin? O malın yüzünden ne ibadet

edebildin, ne taat edebildin, ne de hayrat ü hasenat işleyiverdin. Bugünkü gençlik kıyamet koparıyor. Servetsahiplerine bir diş biliyor. Sebebi? Bunun sebebini de biraz düşünmek lazım. Binâen aleyh bu malları Allah yolunda harcamak lazım. Allah yolunda harcanamayan mallar, insanların başına da cemiyetin başına da bela. Hem kendi başına belâ, hem de cemiyetin başına belâ oluyor.

b. Varisin Malını Kendi Malından çok Sevmek

Onun için şurada geçen haftaki derste okumuştuk. Ahmed ibn-i Hanbel, Buhârî, Müslim, Ebû Ya'lâ ve Hennâd Abdullah ibn-i Mes'ud RA'dan rivayet etmişler.

Peygamber SAS Efendimiz buyurmuşlar ki:²

أَيُّكُمْ مَالٌ وَارِثِهِ أَحَبُّ إِلَيْهِ مِنْ مَالِهِ؟ إِيَّاكُمْ وَ
أَنَّهُ لَيْسَ مِنْكُمْ مَالٌ أَحَدًا، إِلَّا مَالٌ وَارِثِهِ، أَحَبُّ إِلَيْهِ
وَمِنْ مَالِهِ، مَا لَكَ مِنْ مَالِكَ إِلَّا مَا قَدَّمْتَ، وَمَا لَكَ
وَارِثِكَ إِلَّا مَا أَخَّرْتَ

(حم.خ.م.ع. وهناد عن ابن مسعود)

²Neseî, *Sünen*, c.XI, s.380, no:3554; Ahmed ibn-i Hanbel, *Müsned*, c.I, s.382, no:3626; Buhârî, *Edebü'l-Müfred*, c.I, s.65, no:153; Beyhakî, *Şuabü'l-İman*, c.III, s.205, no:3331; Beyhakî, *Sünenü'l-Kübrâ*, c.III, s.368, no:6301; Neseî, *Sünenü'l-Kübrâ*, c.IV, s.99, no:6439; Şâşî, *Müsned*, c.II, s.386, no:771; Hennâd, *Zühd*, c.I, s.334, no:610; Ebû Nuaym, *Hilyetü'l-Evliyâ*, c.IV, s.129; Abdullah ibn-i Mes'ud RA'dan.

Kenzü'l-Ummâl, c.VI, s.380, no:16149; *Câmiü'l-Ehadîs*, c.X, s.379, no: 9860.

RE. 177/9 (*Eyyüküm mâlü vârisihî ehabbü ileyhi min mâlihî? İ'lemû ennehû leyse minküm ehaden, illâ mâlü vârisihî, ehabbü ileyhi min mâlihî, mâ leke min mâlike illâ mâ kaddemte, ve mâlü vârisike illâ mâ eharte.*)

(*Eyyüküm mâlü vârisihî ehabbü ileyhi min mâlihî.*) “Hanginiz, vârisinin malını kendi malından daha çok sever? (*İ'lemû ennehû leyse minküm ehaden*) Biliniz ki, sizden hiç kimse yoktur ki, (*illâ mâlü vârisihî, ehabbü ileyhi min mâlihî*) varisinin malı kendisine, kendi malından daha sevimli olsun. (*Mâ leke min mâlike illâ mâ kaddemte*) Kendi malından sana mal olan, senin ancak takdim ettiğindir, önden gönderdiğindir. (*Ve mâlü vârisike illâ mâ eharte*) Geriye bıraktığın da varisin malıdır.”

Kişinin gerçek malı, önceden gönderdiğidir. Ahirete takdim ettiğin hayr u hasenatındır. Geriye koyduğu da, vârislerinin malıdır.

Bugün bütün kıyametler, kulağımıza gelen haberler bundan kopuyor. Diyor ki:

“—Ben zenginin malının müdafii mi olacağım? O paralarını biriktirsin, ben gideyim ötekilerle boğuşayım; olur mu? Zengin orada rahat yatsın, yaşasın...”

O zaman ne yapacak? Malını harcayacak, parasını harcayacak. Ötekisinin karşısına o da birisini koyacak. Koyamazsa, bir gün gelir cezasını görür işte.

Onun için Cenâb-ı Hakk'ın ayet-i kerimelerinde:

وَأَنْفِقْ وَأَفِي سَبِيلِ اللَّهِ

(البقرة: ١١٥)

(*Ve enfikù fî sebili'llâh*) [Allah yolunda infak edin, malınızdan harcayın!] (Bakara, 2/195)

إِنَّمَا أَمْوَالُكُمْ وَأَوْلَادُكُمْ فِتْنَةٌ

(التغابن: ١٥)

(*Innemâ emvâlüküm ve evlâdüküm fitnetün*) [Doğrusu mallarınız ve çocuklarınız sizin için bir imtihandır.] (Tegâbün, 64/15) bildirildiği gibi canınızı da malınızı da Allah yolunda harcamadıkça selâmeti bulamazsınız. Selâmet hem cesurlukta, hem şecaatte, hem de paraları harcamakta...

Allah cümlemizi affetsin... Tefvikât-ı samedâ-niyyesine mazhar eylesin...

Dünyada mal adamın hem dostudur, hem de düşmandır. Dostu olan mal, Allah yolunda harcanan maldır. Düşmanı olan mal, Allah yolunda harcanmayıp, biriktirilen mallardır. Bu böyle...

c.Kadının İzinsiz Sokağa Çıkması

Deylemî, Enes ibn-i Mâlik RA'dan rivayet etmiş. Peygamber SAS Efendimiz buyurmuşlar ki:³

³ *Kenzü'l-Ummâl*, c.XVI, s.399, no:45096; *Câmiü'l-Ehâdîs*, c.X, s.394, no:9886.

أَيُّ مَا امْرَأَةٌ خَرَجَتْ مِنْ بَيْتِ زَوْجِهَا بِغَيْرِ إِذْنِهِ،
لَعْنَهَا كُلُّ شَيْءٍ طَلَعَتْ عَلَيْهِ الشَّمْسُ وَالْقَمَرُ، إِلَّا
أَنْ يَرْضَى عَنْهَا زَوْجُهَا

(الديلمى عن أنس)

RE. 177/11 (*Eyyüme'mreetin harecet min beyti zevcihâ, bi-gayri iznihî, leanehâ külli şey'in taleat aleyhi's-şemsü ve'l-kameru, illâ en yerdâ anhâ zevcühâ.*)

(*Eyyüme'mreetin harecet min beyti zevcihâ bi-gayri iznihî*) “Herhangi bir kadın, kocasının evinden, onun izni olmaksızın çıkarsa, (*leanehâ külli şey'in taleat aleyhi's-şemsü ve'l-kameru, illâ en yerdâ anhâ zevcühâ*) kocası kendisinden razı oluncaya kadar, güneşin ve ayın üzerine doğduğu her şey ona lânet eder.”

Herhangi bir kadın kocasının evinden, kocasından izin almadan, kocasına haber vermeden çıkıyor, bir yere gidecek. Ona her şey lânet eder. Ayın ve güneşin aydınlattığı, üzerine doğduğu ne kadar eşya varsa, bütün eşya demek, ona lânet eder. Yalnız bir insan, yahut kocası değil bütün eşya ona lanet ediyor. Tâ ki kocası ondan razı oluncaya kadar.

Onun için bir çoban hikâyesi vardır. Hepinizin de belki hatırındadır ama bir tekrarlama kabilinden. Hz. Fatıma RA zamanında o çobanın karısı metholunmuş.

“—Gideyim, Őu kadını bir ziyaret edeyim!” demiş.

Gitmiş, kapıyı çalmıŐ. İŞte bahçede oturuyor. Bir su testisi, biraz da kuru ekmek var.

KonuŐuyor, diyor:

“—Neden bunlar böyle duruyor burada? Glgeye koysana!”

“—Kocam böyle sıcak su içiyor. Ben evde soğuk su iersem olmaz! O dıŐarıda yansın sıcakta, sıcak su içsin. Ben burada buz gibi su içeyim. Buna benim vicdanım el vermez!” diyor.

Yanında oğlu da varmış galiba... Demiş ki:

“—Seni alamam eve. Çünkü kocama sormadım, seni çocuğunla beraber eve almak için izin almadım ondan.”

“—Yarın gelirim ben yleyse!” demiş. “Sor, izin al. Öyle geleyim.”

Ertesi gün de iki çocuğunu birden getirmiŐ, Hasan’ı ve Hüseyin’i de getirmiŐ RA. Kadın demiş ki:

“—Sen bir taneye izin istemiŐtin, bugün iki taneye geldin. Gene izin almadım, gene olmaz!” demiş.

Sadakate bakınız yani. Allah kusurumuzu affet-sin... Tabii gelen de çocuklar ufak. Yani kadının evinden kocasından izin almadan çıkması, İslâ-miyet’te caiz değil. Bunu, efendisinin hanımına telkin etmesi lazım. Telkin etmezse tabii Şimdi herkes serbest. O da istediğisi gibi hareket eder.

d.Nafile Namaz Kılmanın Mükâfatı

İbn-i Cerîr, Hz. Ümm-ü Habîbe RA'dan rivayet etmiş. Peygamber SAS Efendimiz buyurmuşlar ki:⁴

أَيُّ مَا رَجَل تَطَوَّعَ فِي يَوْمٍ، إِثْنَتَيْ عَشْرَةَ رَكْعَةً
سِوَى الْمَكْتُوبَةِ، كَانَ لَهُ عَلَى اللَّهِ حَقًّا وَاجِبًا
بَيْتًا فِي الْجَنَّةِ

(ابن جرير عن أم حبيبة)

RE. 177/12 (*Eyyümâ raculin tatavvea fî yevmin, isnetey aşrate rek'aten sive'l-mektûbete, kâne lehû ale'llâhi hakkan vâciben beyten fi'l-cenneti.*)

(*Eyyümâ raculin tatavvea fî yevmin, isnetey aşrate rek'aten sive'l-mektûbete*) “Herhangi bir kimse, bir günde farzların dışında, on iki rekât nafile kılsa, (*kâne lehû ale'llâhi hakkan vâciben beyten fi'l-cenneh*) o kimse için cennette bir ev vermek, Allah'ın üzerine sabit ve sadık bir vaad olur.”

Tatavvu' diyor, nafile namaz kılmak. Her kim günde on iki rekât nafile namaz kılsa, Allah-u Teâlâ'nın cennette ona bir beyt yapacağını Cenâb-ı Peygamber beyan buyuruyor.

Nafile namazlar; sabah namazının iki rekât sünneti, öğle namazının dört evvel, iki sonra sünneti, sekiz. Akşam namazının iki sünneti, on oldu. Yatsının iki son sünneti, on iki oldu.

⁴ *Kenzü'l-Ummâl*, c.VII, s.779, no:21371; *Câmiü'l-Ehâdîs*, c.X, s.413, no:9927.

Bunlarla beraber bir de iki rekât *işrak* namazı kılar. İkinci tatakuvu'dur. Dört, altı, sekiz rekât kadar da *duha* namazı; öğleden bir saat evveline kadar kılınabilen bir nafilé namazdır. Öğlenin son sünneti dört kılar, yatsının son sünnetini dört kılar, bu da nafilédir.

Yatacağımız vakitte taze abdest alır, hiç olmazsa dört rekât nafilé namaz kılar yatarız, bu da nafilédir. Geceleri *teheccüd* denilen namaza kalkar, ne kadar gücümüz yeterse. Hiç olmazsa bir koyun sağacak kadar der ki, beş dakika, on dakika namaz kılmak her mü'min ve muvahhid için lâzım olan bir şeydir.

Tarlaları için insan ne kadar ömrünü harcıyor, gece hoşaf bir halde yatıyor, sabaha zor kalkıyor veyahut kalkamıyor. E bu caiz mi? Kat'iyyen caiz değil. Gece kalkıp ibadet etmek kadar zevkli ve faydalı bir şey yok. Bu zevkli ve faydalı ibadeti insan, dünyası uğruna heba ediyor.

“—Eh nafilédir canım, ne olacak?..” diyor.

Nafilé ama o kadar kıymetlidir ki, o gece kalkıp da ibadetleri yapabilmek... Onun için bizim büyüklerimiz bize önder olmuşlar, nümune olmuşlar, geceleri sabahlara kadar ihya etmeye çalışmışlar. Laklakiyatla vakit geçirmemişler, ibadetle vakitgeçirmişler.

Onun için bu gibi nafiléler bizim mezhebimizde caizdir. Meselâ İmam-ı Şafi'de olsun, diğer mezheplerde olsun, kaza namazları olan insanlara kazası varken nafiléleleri kılmayı tecviz etmezler. Teravîh de bunun içerisinde...

Fakat bizim mezhebimizde, “Hem kazanı öde, hem de bu nafileleri yapmaktan, sevapları kazanmaktan geri kalma!” der imamımız.

e.Kötülüğe İzin Vermenin Cezası

İbn-i Ebi'd-Dünyâ, Cerîr RA'dan rivayet etmiş. Peygamber SAS Efendimiz buyurmuşlar ki:⁵

أَيُّ مَا قَوْمٍ عَمِلَ فِيهِمْ بِالْمَعَاصِي، هُمْ أَعَزُّ وَأَكْثَرُ،
لَمْ يَغَيَّرُوا، إِلَّا لَمَّ مَالَهُم بِاللَّعِقَابِ وَ
(ابن أبي الدنيا عن جرير)

RE. 178/1 (*Eyyümâ kavmin umile fîhim bi'l-meàsî, hüm eazzü ve ekser, lem yugayyirû, illâ ammehümü'llàhu bi-ikàbihî.*)

(*Eyyümâ kavmin umile fîhim bi'l-meàsî*) “Hangi kavim ki, içlerinde günahlar işleniyor. (*Hüm eazzü ve ekser, lem yugayyirû*) Onlar da kuvvetli ve kalabalık olduğu halde, günah işleyenlere mani olmuyorlarsa, (*illâ ammehümü'llàhu bi-ikàbihî*) Allah'ın azabı bunlara umumi olarak gelir.”

⁵ İbn-i Ebi'd-Dünyâ, *Ukubat*, c.I, s.290, no:259; Cerîr ibn-i Abdullah RA'dan. Lafız farkıyla: İbn-i Mâce, c.II, s.1329, no:4009; Ahmed b. Hanbel, *Müsned*,

c.IV, s.363, no:19236; s.364, no:19250 ve s.366, no:19273; İbn-i Hibban, *Sahîh*, c.I, s.536, no:300 ve s.537, no:302; Tayâlisî, *Müsned*, c.I, s.92, no:663; Taberânî, *Mu'cemü'l-Kebîr*, c.II, s.331, 332, no:2379-2385; Beyhakî, *Sünenü'l-Kübrâ*, c.X, s.91, no:19979; İbn-i Adiy, *Kâmil fi'd-Duafâ*, c.III, s.379; Mizzî, *Tehzîbü'l-Kemâl*, c.XIX, s.17; İbn-i Asâkir, *Târih-i Dimâşk*, c.XXVII, s.247; . İbn-i Abdi'l-Ber, *et- Temhîd*, c.XXIV, s.312; Cerîr ibn-i Abdullah RA'dan.

Ebû Dâvud, *Sünen*, c.II, s.525, no:4338; Beyhakî, *Sünenü'l-Kübrâ*, c.X, s.91, no:19978; Huşeym Rh.A'ten.

Kenzü'l-Ummâl, c.III, s.78, no:5577, 5535; *Câmiu'l-Ehâdîs*, c.X, s.433, no:9974, 20662.

Herhangi bir kavimde günahlar işleniyor ama günah işleyenler mahdut, az bir tabaka... Çeşitli günahlar, hangisi olursa...

Ötede büyük bir kavim var ki, onlar günah işlemiyorlar. Ama bunların günahlarına da göz yumuyorlar, müdahale etmiyorlar, “Olmaz böyle şey, yapmayın, günahdır!” demiyorlar. Bunlar kuvvetli oldukları halde, çok oldukları halde, müdahale etmediklerinin cezası olarak, Allah-u Teâlâ cezayı onlara da verir. Lût AS’ın kavminde teheccüd namazı kılan kimseler varmış, kavmin helâk olduğu vakitte. Cebrail AS demiş ki:

“—Yâ Rabbi, bu kadar teheccüd namazı kılan var, gece ibadet ediyorlar. Onlar da mı helâk olacak?”

“—Onlar vazifelerini yapmadılar, o günah işleyen kavmi, isyanlarından men etmediler. Binâen aleyh bugün cezaya hep birden müstehaktırlar. Ahirette ayrılırlar.” buyrulmuş.

Onun için müslümanlıktaki vazifelerden birisi de günahlara mümkün mertebe müdahale etmek, göz yummamaktır. Gerek kendinde, gerek evinde, gerek konu-komşusunda tanıdıklarında; bunları elden geldiği kadar ikna etmek, anlatmak, bildirmek, fena olduğunu onlara duyurabilmenin yollarını aramak lazım.

Nasıl ki o birtakım insanlar fenalıkları bize nasıl aşıyorlar. Hem de seve seve aşıyorlar. Hepimiz bayılıyoruz ona. Ama alt tarafında onun vebal olduğunu anlayamıyoruz bile. Onun için müslümanları uyarmak, kötülükten alıkoymaya çalışmak lazım.

Yoksa musibet umumî olur, Allah esirgeye...

f. Açık Doymanın Karşılığı

Rafiî, Enes ibn-i Mâlik RA'dan rivayet etmiş.

Peygamber SAS Efendimiz buyurmuşlar ki:⁶

أَيُّ مَا رَجَلَ أَطْعَمَ جَائِعًا، أَطْعَمَهُ اللَّهُ مِنْ نُطْعَامِ
الْجَنَّةِ؛ وَأَيُّ مَا رَجَلَ آمَنَ خَائِفًا، آمَنَهُ اللَّهُ يَوْمَ

لِقِيَامَةِ، مِنَ الْفُرْعِ الْأَكْبَرِ

(الرافعى عن أنس)

RE. 178/2 (*Eyyümâ racülün et'ame câian, et'amehu'llàhu min taàmi'l-cenneti; ve eyyümâ racülün âmene hàifen, âmenehu'llàhu yevme'l-kıyâmeti, mine'l-fezei'l-ekberi.*)

(*Eyyümâ racülün et'ame câian*) “Hangi bir adam ki bir açık doyurursa; (*et'amehu'llàhu min taàmi'l-cenneti*) Allah-u Teâlâ Hazretleri onu cennet taamlarıyla doyurur. (*Ve eyyümâ racülün âmene hàifen*) Hangi adam ki birini bir korkudan kurtarırsa; (*âmenehu'llàhu yevme'l-kıyâmeti, mine'l-fezei'l-ekberi*) Allah-u Teâlâ da onu kıyamet gününün korkularından emin kılar. Kıyametteki en büyük korkudan emin olur.”

g. Hayra ve Şerre Davet Etmek

İbn-i Mâce, Enes ibn-i Mâlik RA'dan rivayet etmiş.

⁶ *Kenzü'l-Ummâl*, c.XV, s.803, no:43190; *Câmiü'l-Ehâdîs*, c.X, s.408, no:9914.

Peygamber SAS efendimiz buyurmuşlar ki:⁷

أَيُّ مَا دَاعَ دَعَا إِلَى ضَلَاةٍ ، فَاتِ بَع ، فَإِنَّ عَ لَيْهِ
مِثْلَ أَوْزَارٍ مَنِ اتَّبَعَهُ ، وَلَ يَنْقُصُ مِنْ أَوْزَارِهِمْ
شَيْئًا ؛ وَأَيُّ مَا دَاعَ دَعَا إِلَى هَدًى ، فَاتِ بَع ، فَإِنَّ لَ
مِثْلَ أَجْرٍ مَنِ اتَّبَعَهُ ، وَلَ يَنْقُصُ مِنْ أَجْرِهِمْ
شَيْئًا

(هـ. عن أنس)

RE. 178/3 (*Eyyümâ dâin deà ilâ dalâletin, fe'ttübîa, feinne aleyhi misle evzâri meni'ttebeahû, ve lâ yenkusu min evzârihim şey'en; ve eyyümâ dâin ilâ deà hüden, fe'ttübîa, feinne lehû misle ücûri men ettebeahû. ve lâ yenkusu min ücûrihim şey'a.*)

(*Eyyümâ dâin deà ilâ dalâletin*) “Herhangi bir davetçi ki, bir dalâlete çağırdı. (*Fe'ttübîa*) Peşine düşenler oldu. (*Feinne aleyhi misle evzâri meni'ttebeahû*) Peşine düşenlerin her birinin günahı kadar günah da ona yazılır; (ve *lâ yenkusu min evzârihim şey'en*) peşinden gidenlerin günahından bir şey eksiltmeden.”

(*Ve eyyümâ dâin ilâ deà hüden*) “Herhangi bir davetçi de hidayete çağırdı, (*fe'ttübîa*) ona uyanlar oldu.

⁷ İbn-i Mâce, *Sünen*, c.I, s.238, no:201; Enes ibn-i Mâlik RA'dan.

Kenzü'l-Ummâl, c.XV, s.780, no:43076; *Câmiü'l-Ehâdîs*, c.X, s.403, no:9903.

(*Feinne lehû misle ücûri men ettebeahû*) Uyanların sevabı kadar sevap ona da yazılır; (*ve lâ yenkusu min ücûrihim şey'a*) diğerlerinin ecrinden hiçbir şey eksiltmeden.”

Bir insan, bir kötülük yolu açıyor. Kötülüğe bir çağır, bir yol açıyor. Bir yol yapmış, o yola davet ediyor insanları... Derken onun peşine birtakım insanlar koşuyor, ona tâbî oluyor. O adam ölüp gidiyor ama o açtığı yol duruyor. O yoldan giden insanlar artık günahları işliyorlar. Şimdi o sebeple ne kadar insan günah işliyorsa, bütün bu günahlar o yolu açanın defterine de yazılıyor.

Milyonlarca insan meselâ o kötülüğü işliyor. Milyonlarca insanın günahları sırtlarında kalmak şartıyla, bir misli de o yolu açanın defterine yazılıyor. Ama ötekilerin günahlarından hiçbir şey eksilmiyor yani, onların günahları bâkî...

Aynı zamanda birisi de bir iyi yola çağırıyor insanları, hayırlı yola, sevap yola çağırıyor; “Bu yola gelin, bu şeyi işleyin!” diyor. O da ölüyor.

Öldükten sonra tabii onun gösterdiği yol devam ediyor. Birçok insanlar da o hayrı işliyorlar. İşte o hayrı işleyen insanların sevapları da o yolu gösteren adamın defterine aynen yazılıyor. “Sen bu hayra delâletçi oldun!” diye belki milyonlarca sene, milyonlarca insanın yaptığı hayrın sevabına nâil oluyor. Meselâ şu camilerin, köprülerin, çeşmelerin, yolların ve sâirelerin delâletçilerine olduğu gibi.

h.Hasta Ziyaretinin Mükâfatı

Ahmed ibn-i Hanbel, Simeveyh,, Beyhakî ve Ziyâü'l-Makdîsî, Enes ibn-i Mâlik RA'dan rivayet etmişler.

Peygamber SAS Efendimiz buyurmuşlar ki:⁸

أَيُّ مَا رَجَلَ عَادَ مَرِيضًا، فَإِنَّمَا يَخُوضُ فِي
الرَّحْمَةِ؛ فَإِذَا قَعَدَ عَنِ دَ الْمَرِيضِ، غَمَرَتْهُ
الرَّحْمَةُ

(حم. وسمويه، هب. ض. عن أنس)

RE. 178/4 (*Eyyümâ racülün àde marîdan, feinnemâ yehûdu fi'r-rahmeti; feizâ kàde inde'l-marîdı, gamerathü'r-rahmetü.*)

(*Eyyümâ racülün àde marîdan*) “Herhangi bir adam, bir hastayı ziyarete giderse, (*feinnemâ yehûdu fi'r-rahmeti*) Allah'ın rahmetinde yüzer; (*feizâ kàde inde'l-marîdı*) onun yanında oturursa, (*gamerathü'r-rahmetü*) bu rahmete gömülmüş hale gelir.”

İnsanlara verilen sağlık ve afiyet, varlık ve yokluk Allah'tandır. Bugün aziz olan bir insan, bakıyorsun ki bir an sonra zelil mertebesine düşüyor. Bugün çok zelil olan insanı görüyorsunuz ki, yarın çok aziz bir insan olabiliyor. Demek ki bunlar insanların elinde değil.

⁸ Ahmed ibn-i Hanbel, *Müsned*, c.III, s.255, no:13698; Beyhakî, *Şuabü'l- İman*, c.VI, s.533, no:9181; Enes ibn-i Mâlik RA'dan.

Kenzü'l-Ummâl, c.IX, s.95., no:25145; *Câmiü'l-Ehâdîs*, c.X, s.417, no:9937.

Hiçbir aziz olan insan, zelil olmayı istemez. Ama mülk Allah-u Teâlâ'nın elindedir, o istediği gibi yapar. Binâen aleyh sağlık ve afiyet de böyle...

Bugün öyle bir dünyaya geldik ki, komşumuz hasta olmuş, ölüyor da haberimiz bile olmuyor. Ya müezzinden duyuyoruz, filan komşu vefat etmiş, Allah rahmet eylesin diyerekten; veyahut başka haberlerle kulağımıza geliyor.

Yani bugün bu hale düşmüşüz. Binâen aleyh müslümanların etrafındaki insanların halinden haberdar olması lazım! Müslümanların birbirini araması lazım!

Bir müslüman bir kardeşinin hasta olduğunu duymuş, ziyaretine gitmiş. Rahmet-i ilâhiye'ye gark olmuştur o adam. O müslüman kardeşinin hatırını almak için onun ziyaretine gittiğinden dolayı mükâfaten, Allah-u Teâlâ onu rahmetine boğuyor.

Bir de gidiyor, yanında oturuyor, hal ve hatırını soruyor. Denize balık nasıl gömüldüyse, suyun içine insan nasıl gömülürse, rahmet-i ilâhiyenin içerisine öylece gömülüyor artık.

i. Müslümanların Musafahalaşması

Ahmed ibn-i Hanbel, Hâkim, Simiveyh ve Ziyâü'l-Makdîsî, Berâ ibn-i A'zib RA'dan rivayet etmişler.

Peygamber SAS efendimiz buyurmuşlar ki:⁹

⁹ *Kenzü'l-Ummâl*, c.XV, s.803, no:43190; *Câmiü'l-Ehâdis*, c.X, s.408, no:9914.

أَيُّ مَا مِ سَلِمَيْنِ التَّقِيَا، فَأَخَذَ أَحَدَهُمَا بِيَدِ
صَاحِبِهِ، فَتَصَافَحَا، وَحَمِدَا اللّهَ جَمِيعًا تَفَرَّقَا،
لَيْسَ بَيْنَهُمَا خَطِيئَةٌ

(حم. والحاكم فى الكنى، وسمويه، ض. عن البراء)

RE. 178/5 (*Eyyüma müslimeynni'ltekayâ, feehaze ehadühümâ bi-yedi sahibihî, fetesàfehà ve hamida'llàhu cemîan teferrekà, leyse beynehüma hatîetün.*)

(*Eyyümâ müslimeynni'ltekayâ*) “Hangi iki müslüman ki karşılaşırlar, (*feehaze ehadühümâ bi-yedi sahibihî*) biri diğer arkadaşının elini tutar, (*fetesàfehà*) musafaha ederler. (Ve *hamida'llàhu cemîan*) Allah'a hamd ederler. (*teferrekà, leyse beynehüma hatîetün*) günahları kalmamış bir halde birbirlerinden ayrılırlar.”

Bu Allah-u Teâlâ'nın mü'minlere rahmetinin ne kadar bol ve geniş olduğuna alâmettir. İki müslüman yolda karşılaşıyorlar. Selâmlaşıyorlar, hemen bir el uzatıyorlar, bir musafaha yapıyorlar. Hal hatır soruyorlar:

“—Nasılsın, iyi misin?”

“—El-hamdü lillâh, sen nasılsın?”

İkisi böyle konuşuyorlar. Sonra ayrılıyorlar ama üzerlerinde günah denilen şey kalmıyor. Niçin? İki müslümanın birbirine saygı ve sevgi göstermelerinin mükafatıyla Allah-u Teâlâ

namaz kılanın insanın üzerindeki günahlar nasıl dökülüyorsa... Oruç tutan insanın üzerindeki günahlar nasıl dökülüyorsa. Bunların üzerinden de bu günahı döküyor.

Ama buradaki hatamız gene dağlar kadar. Biz şurada cami cemaatiyiz. İşte bazen yirmi, bazen kırk kişi oluruz. Yirmiyle kırk arasında cemaatimiz değişir. Henüz daha birbirimizi on seneyi geçiyor, tanımış değiliz. Birbirimizi henüz tanımış değiliz. Asıl iş tanışmak, sevişmektir. Tanışmak ve sevişmek için de sebepler olması lazım. Sebepler olmayınca tanışmak kolay kolay olmuyor, sevişme de kolay kolay olmuyor. Sevişmenin, tanışmanın yolları var. Onun için Efendimiz SAS, hediyeleşiniz ki sevişesiniz. O farklı bir hediye. Fakat sevilmeye vesile olur. Sevişmeye vesile olur. Bunu bugün müslümanlar, bundan çok geridirler.

Kusurumuzu affedeceksiniz, İstanbul bu.

Bizim bir de köylerimiz vardır. Köylerimizde halk birbirlerine daha samimidir. Onlar da bizden biz de onlardan... Ama onlar birbirleriyle daha samimidirler, birbirlerine daha bağlıdırlar. Şehire gelince, şehirde insan kendisine denk arıyor. Ufak görürse ona tenezzül etmez, selam verirsiniz almaz. Niçin? E kıymetsiz bir adamsınız. Mevkiniz yok, servetiniz yok, bir şeyiniz yok.

Mahallede bir ev almışsınızdır, oturmuşsunuzdur. Ya kiracı- sınızdır, ya ev sahibisinizdir. Kimse gelip de hoş geldin bile demez. Eğer dengiyseniz, gelir. Yahut daha üstünseniz gelir.

Dengi değilseniz, oradakilerden üstün de değilseniz, kapınızı açan nadirattandır. İstanbul'un hali bu.

Biz de burada on seneden beri oturuyoruz. Bir komşu daha kapımızı açmış değildir. Hiçbir komşu gelip de, cemaatten olanlar müstesna... Mahallenin sakinleri var ya;

“—Hoş geldin hocaefendi, müezzin efendi...” demezler.

Akraba u taallukatın gelir, o başka. Fakat etraftaki sakinler hiç alâkadar olmaz. Allah affetsin kusurlarımızı...

Bu dert yanma değil, Allah kusurlarımızı affetsin. Hep insanlar mala bağlanıyor, servete bağlanıyor, makama bağlanıyor. Ondan sonra öteki şeyleri, ahirete müteallik olan bu gibi vazifeleri unutuyor.

Unutturmaya sebep olan dünya sevgisi. Onun için, Efendimiz SAS bir başka hadis-i şerifinde buyurmuş ki:¹⁰

ح ب الدنیا رأس كل خطیئة

(*Hubbü'd-dünyâ re'sü külli hatîeh.*) “Her hatanın kaynağı, başı, başlangıcı sebebi dünya sevgisidir.”

¹⁰ Beyhakî, *Şuabü'l-İman*, c.VII, s.338, no:10501; Ebû Nuaym, *Hilyetü'l- Evliyâ*, c.VI, s.388; İbn-i Asâkir, *Târih-i Dimâşk*, c.III, s.428; Hz. İSÂ AS'dan.

Kenzü'l-Ummâl, c.III, s.192, no:6114; *Keşfü'l-Hafâ*, c.I, s.412, no:1099; *Câmiü'l-Ehâdis*, c.XXXI, s.326, no:45030.

Şimdi bu baş olmasa, bu vücut olur mu? Bu vücudun kıymeti şu baştır. Binâen aleyh bütün günahların başı hubb-u dünyadır. O dünya ki, insanı Allah yolundan alıkoyar. İnsanların birbirine sevgisine, hürmetine, saygısına mani olur.

Allah kabilde etmesin hiçbirimizi...

j.Yalan Yeminle Gasp

Begavî, Ebû Ümâme ibn-i Sehl RA'dan rivayet ediyor. Peygamber SAS Efendimiz buyurmuşlar ki:¹¹

أَيُّ مَا رَجَلَ حَلَفَ عَلَى مَا لِرَجُلٍ كَاذِبًا، فَاقْتَطَعَهُ
بِيَمِينِهِ، فَقَدْ ذَبَرْتُمْ مِنْهُ الْجَنَّةَ، وَوَجَبَتْ لَهَا
النَّارُ، وَإِنْ كَانَ عَوْذًا أَرَاكَ

(البغوى عن أبى أمامة بن سهل ويقال ابن ثعلبة)

RE. 178/6 (*Eyyümâ racülün halefe alâ mâli raculin kâziben, fa'ktetaahû bi-yemînihî, fekad beri'te minhü'l-cennetü, vecebet lehü'n-nâru, ve in kâne üde erâkin.*)

(*Eyyümâ racülün halefe alâ mâli raculin kâziben*) “Bir adam ki, yalan yemin ile birisinin malını alırsa; (*fekad beri'te minhü'l-cennetü*) cennet ondan el çeker, (*vecebet lehü'n-nâru*) ve cehennem ona vacib olur. (*Ve in kâne üde erâkin*) Bu mal, isterse bir misvak dalı olsun.”

11 Tahâvî, *Müşkilü'l-Âsâr*, c.I, s.445, no:379; İbn-i Abdi'l-ber, *el-İstîâb*, c.I, s.429; Ebû Ümâme ibn-i Sehl RA'dan.

Herhangi bir insan ki, “Şu mal benimdir!” diyerek dava açıyor, hâkimin karşısına çıkıyor.

“—İspat et! Şahidin var mı?” diyor hâkim.

“—Yok...” diyor.

“—O zaman yemin et!” diyor.

“—Vallahi bu mal benimdir.” diyor. Yemine göre hâkim de hükmünü veriyor.

Böyle eğer haksız yere yemin ile bir mala sahip olursa, yalan yere yemin ederek başkasının malına sahiplik ederse, ondan cennet çok uzak olur. Cehennem de ona vacib olur.

İstersen artık yemin et, istersen etme... Eğer bu yemin edip de aldığın mal bir miskal parçası dahi olsa... “Benimdir, Vallahi benimdir!” dedin, çıktın işin içerisinden. Yemin edince, hakim de, “Hadi senin olsun!” dedi. Bundan dolayı cennet senden uzak olur, cehennem de sana vacib olur.

Binâen aleyh, başkasının hakkına ne el uzat, ne de dil uzat! Şimdi bugünkü dava, çok mühim. Hak yok ortada fakat sahiplenme var. Öyle bir yemin edip de başkasının malını sahiplenen insandan, cennet uzaklaşıyor; cehennem de kendisine müstehak oluyor, vacib oluyor.

Onun için, “Bunun bu kadar malı var, benim bir şeyim yoktur, Ben bunun elinden nasıl alayım?” diyerek fiili yollardan kaçıp da buna göz dikmek, İslâm’da olmayan bir şeydir.

k. Yalan Yeminle Başkasının Malını Almak

Taberânî, Ebû Nuaym, Hâkim ve Ziyâü'l-Makdîsî, Sa'lebe el- Ensârî RA'dan rivayet etmişler.

Peygamber SAS efendimiz buyurmuşlar ki:¹²

أَيُّ مَا أَمْرِي، إِقْتَطَعَ حَقَّ أَمْرِي بِيَمِينٍ كَاذِبَةٍ،
كَانَتْ نَكْتَةً سَوْدَاءَ مِنْ نِفَاقٍ فِي قَلْبِهِ، لَيْ غَيْرِ
هَذَا شَيْءٌ إِلَى يَوْمِ الْقِيَامَةِ

(الحسن بن سفيان، والباوردي، وابن قانع، طس. حل. ك. ض. عن ثعلبة الأنصاري)

RE. 178/7 (*Eyyüme'mriin, iktetaa hakka'mriin bi-yemînin kâzibetin, kânet nükteten sevdâe min nifâkîn fî kalbihî, lâ yugayyiruhâ şey'un ilâ yevmi'l-kıyâmeti.*)

(*Eyyüme'mriin*) “Bir adam ki, (*iktetaa hakka'mriin bi-yemînin kâzibetin*) bir müslümanın malını yalan yeminle alırsa, (*kânet nükteten sevdâe min nifâkîn fî kalbihî*) kalbine nifaktan kara bir leke yerleşir, (*lâ yugayyiruhâ şey'un ilâ yevmi'l-kıyâmeti*) ve kıyamete kadar da bu hal devam eder.”

Bu da aynı onun gibi, yalan bir yeminle başkasının malına sahip olmaya çalışıyor. Kalbinde bir nifak olur ki, siyahlık gelir kalbe, kıyamete kadar onu hiçbir şey oradan silemez.

¹² Hâkim, *Müstedrek*, c.IV, s.327, no:7800; Taberânî, *Mu'cemü'l-Kebîr*, c.I, s.275, no:801; İbn-i Esîr, *Üsdü'l-Gâbe*, c.I, s.153; Heysemî, *Mecmaü'z-zevâid*, c.IV, s.325, no:6921; Sa'lebe el-Ensârî RA'dan

Kenzü'l-Ummâl, c.16, s.690, no:46351; *Câmiü'l-Ehâdis*, c.X, s.387, no:9873.

Sebebi? Başkasının malına yalan ile ele geçirmeye çalıştığının cezası olarak. O oradan çıkmaz. Yani salâh-ı hal onun için artık mümkün değildir.

I. Kadının Boşanmak İstemesi

Ahmed ibn-i Hanbel, İbn-i Mâce, Hâkim ve Dârimî, Sevban RA'dan rivayet etmişler.

Peygamber SAS Efendimiz buyurmuşlar ki:¹³

أَيُّ مَا امْرَأَةٌ سَأَلَتْ زَوْجَهَا الطَّلَاقَ فِي غَيْرِ مَا
بَأْسٍ، فَحَرَامٌ عَلَيْهَا رَائِحَةُ الْجَنَّةِ

حم. د. ت. حسن، ه. والدرامى، وابن الجارود، ع. حب. وابن أبى عاصم، ك. ق. ض. عن
ثوبان؛ عب. عن أبى قلابة مرسلا

RE. 178/8 (*Eyyüme'mreetin seelet zevcehe'ttalâka fî gayri mâ be'sin, feharâmün aleyhâ râihatü'l-cenneti.*)

(*Eyyüme'mreetin seelet zevcehe'ttalâka fî gayri mâ be'sin*) “Herhangi bir kadın ki, belli başlı bir sebep olmadan, kocasından boşanmak isterse, (*feharâmün aleyhâ râihatü'l-cenneti*) ona cennetin kokusu dahi haram olur.”

¹³ İbn-i Mâce, *Sünen*, c.VI, s.232, no:2045; Ahmed ibn-i Hanbel, *Müsned*, c.V, s.277, no:22433; Hâkim, *Müstedrek*, c.II, s.218, no:2809; Taberânî, *Mu'cemü'l-Evsat*, c.V, s.333, no:5469; İbn-i Cârud, *el-Müntekâ mine's-Sünen*, c.X, s.397, no:9892; Dârimî, *Sünen*, c.II, s.216, no:2270; Deylemî, *Müsnedü'l-Firdevs*, c.I, s.351, no:1409; Sevban RA'dan.

İbn-i Ebî Şeybe, *Musannef*, c.V, s.271, no:19603; Abdü'r-rezzak, *Musannef*, c.VI, s.515, no:11892; Ebû Kılâbe Rh.A'ten.

Bugünlerde çok olan bir şey var... Herhangi bir kadın kocasından boşanmak istiyor: “Boşanalım gayri seninle, ben seninle yaşayamayacağım!” diyor. Ama sebab-i şer’i olmadan.

Meselâ, adam ekmeğini veriyor, yemeğini getiriyor, üstünü başını yapıyor, evini temin etmiş, ihtiyacı yok. Öyleyken hanım daha üstün bir hayat istiyor belki, onun için diyor ki: “Ben seninle yaşayamam, ayrılalım. Boşa beni!” diyor. Şer’î bir sebep olmadan kocasından talak istiyor.

Kocasını bakmazsa yahut zulmederse, açıkta bırakırsa, o zaman hakkıdır tabii beni bırak demesi. Fakat böyle bir şey yokken kocasından bu talak istediğinden dolayı, ona cennetin kokusu bile haramdır. Kendisini bırak, kokusu bile haramdır o kadının üzerine... İzn-i şer’i olmadan, mütalea-i şer’î yokken kocasından boşanmak isteyen kadın için...

m. Kadının Kokulanıp Dışarı Çıkması

Ahmed ibn-i Hanbel, Neseî, Hâkim ve Beyhakî, Ebû Mûsâ el- Eş’arî RA’dan rivayetidir.

Peygamber SAS Efendimiz buyurmuşlar ki:¹⁴

---

¹⁴ Hâkim, *Müstedrek*, c.II, s.430, no:3497; Beyhakî, *Sünenü’l-Kübrâ*, c.III, s.246, no:5769; Dârimî, *Sünen*, c.II, s.362, no:2646; Beyhakî, *Şuabü’l-İman*, c.VI, s.171, no:7815; İbn-i Huzeyme, *Sahîh*, c.III, s.91, no:1681; İbn-i Asâkir, *Târih-i Dimâşk*, c.XIII, s.140; Tahâvî, *Müşkilü’l-Âsâr*, c..VI, s.214, no:2285; Deylemî,

Müsnedü’l-Firdevs, c.I, s.351, no:1407; Ebû Mûsâ el-Eş’arî RA’dan.

Kenzü’l-Ummâl, c.XVI, s.383, no:4501; *Câmiü’l-Ehâdîs*, c.X, s.392, no:9882.

أَيُّ مَا امْرَأَةٌ اسْتَعْطَرَتْ ثُمَّ خَرَجَتْ، فَمَرَّتْ عَلَى
قَوْمٍ لِيَجِدُوا رِيحَهَا، فَهِيَ زَانِيَةٌ، وَكُلُّ عَيْنٍ زَانِيَةٌ

(حم. ن. ك. ق. عن أبي موسى)

RE. 178/9 (*Eyyüme'mreetin ista'taret sümme haracet, femerret alâ kavmin li-yecidû rîhahâ, fehiye zâniyetün, ve küllü aynin zâniyetün.*)

(*Eyyüme'mreetin ista'taret sümme haracet*)
“Hangi bir kadın ki, koku sürünüp dışarı çıkar, (*femerret alâ kavmin li-yecidû rîhahâ*) sonra kokusunu duyurmak için bir cemaatin yanından geçerse, (*fehiye zâniyetün*) o zinâ etmiş gibi olur. (*Ve küllü aynin zâniyetün*) Ona bakan her göze de zinâ günahı yüklenir.”

Hanımfendi kokulandı, çıktı evinden...

“—Kokuyu duysunlar da bana teveccüh etsinler!”
diye bir cemaatin önünden geçiyor.

Kendisine teveccüh olunması için o kokuyu sürünmüş, o kavmin arasından da gidiyor böyle. O kadın zinâ günahını alır. Ona her bakan göz de zina günahı alır.

Allah cümlemizi affetsin... Tefikât-ı samedâniyyesine mazhar eylesin...

Bu bir kokudur, alâmet yoktur meydanda. Buradan gelir bir koku. Hangimiz kokulansak, bir koku duyarız. Bu hiçbir alâmeti olmadan bir kokunun sürülüp de cemaatin arasına çıkmasına cevap verilmediği halde, arkasını sen düşün şimdi.

Endamını, en güzel azalarını teşhir edercesine dışarı çıkanlara ne diyelim?

Allah affetsin, hepimiz kardeşiz ama bir aile nizamı var. Niçin yasak olmuş bunlar? Bir eve bir hanım lazım.

İnsanın şu gözü var ya, gözünün de içinde bir gönlü var ya... Ne doyar bu göz, ne de gönül bıkar. İnsanlar da şehvetinin esiridir. Herkese Cenâb-ı Hak çeşitli güzellikler, imkanlar, üstünlükler yaratmıştır.

Beri tarafta fakirlik içinde yaşayan bir ailenin beyi, müreffeh bir hanımın giyimine, kuşamına, süsüne elbette bayılır.

Cazibesine kendini kaptırır. Ondan sonra başlar hanımını tenkit etmeye:

“—Bu yemek pişmemiş, bu ev iyi temizlenmemiş, bu çamaşır olmamış...”

Başlar kavgaya. Ondan sonra hadi mahkemelere...

Allah'tan korkup harama bakmamakta, ailesine bağlı kalmakta çok faydalar vardır. Evde o seni tanır, sen de onu tanırsın.

Başkasında göz yoktur, gönül de yoktur. Mes'ud olurlar. Allah öyle mes'ud aileleri hepimize nasib etsin...

Bu kadar yetsin inşaallah gerisini gelecek dersimizde anlatırız. Allah kusurlarımızı affeylesin...

Tevfikât-ı samedâniyyesine mazhar eylesin...
İman ile yaşayıp, iman ile ahirete göçme
şerefine nail etsin cümlemizi...

Li'llâhi'l-fâtihah!

Mehmet Zahid Kotku

İskenderpaşa Camii

[Bütün HADİS DERSLERİ'ne PDF olarak ulaşmak için tıklayınız.](#)

